

SA PÄRNUMAA ARENDUSKESKUS
NÕUKOGU KOOSOLEKU PROTOKOLL

Pärnu

15.11.2023

reg kpv 15.11.2023 nr 1-2/23/4

Koht: Ringi 35, SA Pärnumaa Arenduskeskus ruum A252

Toimumise aeg: 15.11.2023

Algus kell 10:10, lõpp 11:30

Juhatas: nõukogu esimees Irina Talviste

Protokollis: Anni Viitamees – SAPA büroojuht

Osa võtsid nõukogu liikmed: Irina Talviste, Kadri-Aija Viik, Ene Täht (liitus kell 10.20), Silver Smeljanski, Ülle Vapper, Lauri Luur

Kutsutud: Erik Reinhold – juhatuselise liige, Kaire Piiraja – SA Pärnumaa Arenduskeskuse raamatupidaja

PÄEVAKORD:

1. SAPA planeeritav 2024 aasta eelarve

Koosoleku avamine

SA Pärnumaa Arenduskeskuse (SAPA) nõukogu esimees Irina Talviste juhatas sisse SAPA nõukogu koosoleku.

Päevakorra kinnitamine

I. Talviste tegi ettepaneku kinnitada esitatud päevakord.

Otsustati: Kinnitada esitatud päevakord.

Hääletamine: Poolt: 5

1. KUULATI:

Erik Reinhold annab ülevaate SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2024 aasta eelarve kohta (Lisa 3 Seletuskiri SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2024. aasta eelarve projekti juurde).

Nõukogu liikmed esitasid esile toodud tegevuste kohta täpsustavaid küsimusi.

E. Reinhold ja K. Piiraja andsid selgitusi.

I. Talviste esitas küsimuse, et kus võetakse rahalised vahendid koondamiskuludeks, kui meetmesse „Atraktiivne piirkondlik elu- ja ettevõtluskeskkond 2024-2026“ (PEEK) kirjutatud projektitaotlus rahastust ei saa.

K. Piiraja vastas, et taotletakse rahastust asutajatelt.

E. Reinhold lisas, et on võimalus koondamistasude maksmiseks kasutada ka SA Pärnumaa Arenduskeskuse reservfondi.

I. Talviste soovib tutvuda 2024 aasta turundusplaaniga.
E .Reinhold saadab turundusplaani e-posti teel.

1. OTSUSTATI:

1.1 Võtta esitatud informatsioon teadmiseks.

Hääletamine: Poolt 6

2. KUULATI:

I. Talviste tegi ettepaneku leppida kokku järgmine SAPA nõukogu koosoleku aeg 2024 aasta eelarve kinnitamiseks.

2. OTSUSTATI:

2.1 Järgmine SAPA nõukogu koosolek toimub 23.01.2024 kell 10.00.

Hääletamine: Poolt 6

(allkirjastatud digitaalselt)

Irina Talviste
nõukogu esimees

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Luur
nõukogu aseesimees liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Ene Täht
nõukogu liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Anni Viitamees
koosoleku protokollija

(allkirjastatud digitaalselt)

Kadri-Aija Viik
nõukogu liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Ülle Vapper
nõukogu liige

(allkirjastatud digitaalselt)

Silver Smeljanski
nõukogu liige

Lisad:

Lisa 1 2024. aasta koondeelarve projekti ja seletuskirja juurde

Lisa 2 SA Pärnumaa Arenduskeskus 2024. aasta koondeelarve projekt

Lisa 3 Seletuskiri SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2024. aasta eelarve projekti juurde

Lisa 1. 2024. aasta koondeklarve projekti ja seletuskirja juurde

Kulu nimetus	2023 EA 27.02.2023 lisaelarve 26.06.2023	2024 EA I lugemine 15.10.2023	Finantseerimisallikad												
			POL arendus (riigiraha)	POL KOP rakendus (riigiraha)	POL KOV-idelt	POL projektide omafin	Pärnu LV projektide omafin	Pärnu LV sihtfin	MAK	KÜSK	Tulu majandus- tegevusest	PEEK projekt	Euroopa Komisjon	Projektid: BioBoosters, Horizon Europe, MATA	Eelmise aasta edasi- kantavad vahendid
KULUD KOKKU	950 264	1 132 026	112 096	3 269	77 921	36 201	5 911	88 184	141 701	34 087	3 900	377 803	34 200	143 453	73 300
Maakonna arendustegevus	63 867	61 567	42 567	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	19 000
<i>Tööõukulud</i>	<i>32 112</i>	<i>32 112</i>	<i>32 112</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Töötasu	24 000	24 000	24 000												
Sotsiaalmaksud	8 112	8 112	8 112												
<i>Majandamiskulud</i>	<i>5 255</i>	<i>5 455</i>	<i>5 455</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Administreerimiskulud	2 270	2 270	2 270												
Lähetuskulud	245	245	245												
Koolituskulud	300	300	300												
Ruumide majandamiskulud	1 400	1 400	1 400												
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	500	700	700												
IKT kulud	540	540	540												
<i>Tegevuskulud</i>	<i>26 500</i>	<i>24 000</i>	<i>5 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>19 000</i>
Arenustrategia tegevuste elluviimine	26 500	24 000	5 000												19 000
Ettevõtluskeskkonna arendustegevused	414 257	563 237	0	0	33 832	22 276	0	24 468	114 805	0	3 400	267 339	0	97 116	0
<i>Tööõukulud</i>	<i>199 425</i>	<i>290 011</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>13 542</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>43 030</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>162 526</i>	<i>0</i>	<i>70 913</i>	<i>0</i>
Töötasu	143 047	216 750				10 122			32 160			121 469		52 999	
Sotsiaalmaksud töötasult	48 350	73 261	0	0	0	3 420	0	0	10 870	0	0	41 057	0	17 914	0
VÕS lepingud	6 000	0													
Sotsiaalmaksud VÕS lepingutelt	2 028	0													
<i>Majandamiskulud</i>	<i>26 475</i>	<i>30 775</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30 775</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Administreerimiskulud	11 350	11 350							11 350						
Lähetuskulud	1 225	1 225							1 225						
Koolituskulud	2 100	1 500							1 500						
Ruumide majandamiskulud	7 000	7 000							7 000						
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	2 100	7 000							7 000						
IKT kulud	2 700	2 700							2 700						
<i>Tegevuskulud</i>	<i>188 357</i>	<i>242 451</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>33 832</i>	<i>8 734</i>	<i>0</i>	<i>24 468</i>	<i>41 000</i>	<i>0</i>	<i>3 400</i>	<i>104 813</i>	<i>0</i>	<i>26 203</i>	<i>0</i>
Ettevõtlusnädal	16 000	19 000			7 361			10 639	1 000						
Ettevõtjate tunnustusüritus	22 300	22 300			19 110			3 190							
Mentorklubi	6 000	6 000							6 000						
Ettevõtluse baaskoolitus	13 272	21 300							20 000		1 300				
KEV voucher	8 000	8 000							8 000						
Messireis	6 000	6 000							6 000						
Naisettevõtjate võrgustiku tegevused	9 400	10 480				655					7 860		1 965		
Noorte ettevõtlikuse ja ettevõtlusõppe arendamine	17 138	38 710			4 908	1 669		7 092			20 033		5 008		
Ettevõtluskeskkonna arendustegevus	19 670	12 220			2 453	389		3 547			4 665		1 166		
Ettevõtlusinkubatsiooni arendamine	27 316	30 848				1 797				2 100	21 561		5 390		
disainiKOBARa tegevused	0	9 803				613					7 352		1 838		
inseneeriaKOBARa tegevused	0	1 910				119					1 433		358		
loomeKOBARa tegevused	0	26 143				1 634					19 607		4 902		
roheKOBARa tegevused	25 611	27 777				1 736					20 833		5 208		
personalikOBARa tegevused	17 650	1 960				123					1 470		368		
Maakonna turundustegevus	66 670	80 119	0	0	14 726	2 725	0	21 283	0	0	500	32 708	0	8 177	0
<i>Tööõukulud</i>	<i>32 110</i>	<i>38 224</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>6 303</i>	<i>1 425</i>	<i>0</i>	<i>9 111</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>17 108</i>	<i>0</i>	<i>4 277</i>	<i>0</i>

Lisa 1. 2024. aasta koondeklarve projekti ja seletuskirja juurde

Kulu nimetus	2023 EA 27.02.2023 lisaelarve 26.06.2023	2024 EA I lugemine 15.10.2023	Finantseerimisallikad												
			POL arendus (riigiraha)	POL KOP rakendus (riigiraha)	POL KOV-idelt	POL projektide omafin	Pärnu LV projektide omafin	Pärnu LV sihtfin	MAK	KÜSK	Tulu majandus- tegevusest	PEEK projekt	Euroopa Komisjon	Projektid: BioBoosters, Horizon Europe, MATA	Eelmise aasta edasi- kantavad vahendid
Töötasu	24 000	28 568			4 710	1 065		6 810				12 786		3 197	
Sotsiaalmaksud	8 110	9 656			1 593	360		2 301				4 322		1 080	
Majandamiskulud	5 455	5 595	0	0	2 289	0	0	3 306	0	0	0	0	0	0	0
Administreerimiskulud	2 270	2 270			929			1 341							
Lähetuskulud	245	245			101			144							
Koolituskulud	300	300			122			178							
Ruumide majandamiskulud	1 400	1 400			573			827							
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	700	700			286			414							
IKT kulud	540	680			278			402							
Tegevuskulud	29 105	36 300	0	0	6 134	1 300	0	8 866	0	0	500	15 600	0	3 900	0
Maakonna turundustegevused	19 345	15 000			6 134			8 866							
Koolituste korralduskulud	0	500									500				
turundusKOBARa tegevused	9 760	20 800				1 300						15 600		3 900	
Europe Direct ja väliskoostöö	60 500	59 000	20 500	0	0	0	0	0	0	0	0	34 200	0	4 300	0
Tööjõukulud	33 718	33 719	20 500	0	0	0	0	0	0	0	0	13 219	0	0	0
Töötasu	25 200	25 200	15 320									9 880			
Sotsiaalmaksud	8 518	8 519	5 180									3 339			
Majandamiskulud	8 785	9 005	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9 005	0	0	0
Administreerimiskulud	3 110	3 140										3 140			
Lähetuskulud	2 500	2 500										2 500			
Koolituskulud	385	300										300			
Ruumide majandamiskulud	1 400	1 575										1 575			
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	850	850										850			
IKT kulud	540	640										640			
Tegevuskulud	17 997	16 276	0	0	0	0	0	0	0	0	0	11 976	0	4 300	0
Ürituste korraldamine	16 270	16 000										11 700		4 300	
PMN projektitegevused	0	0													
Üritustel osalemine	1 727	276										276		0	
Terviseedendus, elanike heaolu ja turvalisus	50 373	121 216	33 141	0	0	4 702	0	0	0	0	0	56 422	0	26 951	0
Tööjõukulud	40 676	73 984	23 121	0	0	2 376	0	0	0	0	0	28 513	0	19 973	0
Töötasu	30 400	55 294	17 280			1 776						21 310		14 928	
Sotsiaalmaksud	10 276	18 690	5 841			600						7 203		5 046	
Majandamiskulud	5 455	10 020	10 020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Administreerimiskulud	2 270	4 540	4 540												
Lähetuskulud	245	490	490												
Koolituskulud	300	600	600												
Ruumide majandamiskulud	1 400	2 800	2 800												
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	700	1 050	1 050												
IKT kulud	540	540	540												
Tegevuskulud	4 242	37 212	0	0	0	2 326	0	0	0	0	0	27 909	0	6 977	0
terviseKOBARa tegevused	0	9 437				590						7 078		1 769	
toiduKOBARa tegevused	0	27 775				1 736						20 831		5 208	
TAI eelmise aasta kasutamata vahendid	4 242	0													
Vabühenduste nõustamine ja arendamine	43 744	52 102	0	3 269	0	590	0	0	0	34 087	0	7 078	0	7 078	0
Tööjõukulud	28 901	28 901	0	3 269	0	0	0	0	0	25 632	0	0	0	0	0

Lisa 1. 2024. aasta koondeklarve projekti ja seletuskirja juurde

Kulu nimetus	2023 EA 27.02.2023 lisaelarve 26.06.2023	2024 EA I lugemine 15.10.2023	Finantseerimisallikad												
			POL arendus (riigiraha)	POL KOP rakendus (riigiraha)	POL KOV-idelt	POL projektide omafin	Pärnu LV projektide omafin	Pärnu LV sihtfin	MAK	KÜSK	Tulu majandus- tegevusest	PEEK projekt	Euroopa Komisjon	Projektid: BioBoosters, Horizon Europe, MATA	Eelmise aasta edasi- kantavad vahendid
Töötasu	21 600	21 600		2 443						19 157					
Sotsiaalmaksud	7 301	7 301		826						6 475					
<i>Majandamiskulud</i>	<i>5 455</i>	<i>6 455</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>6 455</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Administreerimiskulud	2 270	2 270								2 270					
Lähetuskulud	245	245								245					
Koolituskulud	300	300								300					
Ruumide majandamiskulud	1 400	2 400								2 400					
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	700	700								700					
IKT kulud	540	540								540					
<i>Tegevuskulud</i>	<i>9 388</i>	<i>16 746</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>590</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>2 000</i>	<i>0</i>	<i>7 078</i>	<i>0</i>	<i>7 078</i>	<i>0</i>
Kodanikühiskonna tunnustusüritus	2 000	2 000								2 000					
koosloomeKOBARa tegevused	0	14 746				590						7 078		7 078	
MTÜ juhtide arenguprogramm	1 470	0													
Uuringud, koolitused kogukondades	5 918	0													
Juhtimine ja büroo	121 098	134 786	15 888	0	29 363	1 819	0	42 433	26 896	0	0	14 256	0	4 131	0
<i>Tööjõukulud</i>	<i>104 077</i>	<i>114 491</i>	<i>15 888</i>	<i>0</i>	<i>21 060</i>	<i>1 819</i>	<i>0</i>	<i>30 441</i>	<i>26 896</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>14 256</i>	<i>0</i>	<i>4 131</i>	<i>0</i>
Töötasu	78 000	85 785	11 939		15 744	1 368		22 757	20 162			10 719		3 096	
Sotsiaalmaksud	26 077	28 706	3 949		5 316	451		7 684	6 734			3 537		1 035	
<i>Majandamiskulud</i>	<i>17 021</i>	<i>20 295</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>8 303</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>11 992</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Administreerimiskulud	5 861	6 810			2 786			4 024							
Lähetuskulud	995	1 225			501			724							
Koolituskulud	1 315	1 700			695			1 005							
Ruumide majandamiskulud	6 000	4 200			1 719			2 481							
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	1 650	1 400			573			827							
IKT kulud	1 200	4 960			2 029			2 931							
Projektid	129 755	60 000	0	0	0	4 089	5 911	0	0	0	0	0	0	0	50 000
BioBoosters	66 875	0													
Horizon Europe	0	0													
Suurtaristu kohaliku kasu fond	50 000	50 000													50 000
Omaosalus arenguprojektides	12 880	10 000				4 089	5 911								

SA Pärnumaa Arenduskeskus 2024. aasta koondeelarve projekt

TULUD	2023 EA 27.02.2023 lisaeelarve 26.06.2023	2024 EA I lugemine 08.11.2023
TULUD kokku	950 264	1 132 026
Tulud majandustegevusest	4 020	3 900
Inkubatsiooniteenuse müük	2 520	2 100
Muude koolituste müük	1 500	1 800
Saadud toetused	477 850	499 370
Pärnumaa Omavalitsuste Liit	236 957	229 487
Pärnu Linnavalitsus	95 000	94 095
MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused	169 651	141 701
SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital	27 200	34 087
Saadud projektitoetused	386 057	555 456
PEEK	0	377 803
MATA	0	130 608
PATEE	220 642	0
Euroopa Komisjon	34 200	34 200
BioBoosters	66 875	0
Eesti Haigekassa	11 775	12 845
Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA	1 606	0
Eelmise aasta edasikantavad vahendid		73 300
Reservfond	50 000	0

KULUD	2023 EA 27.02.2023 lisaeelarve 26.06.2023	2024 EA I lugemine 08.11.2023
KULUD KOKKU kululiikide lõikes	950 264	1 132 026
Tööjõukulud	471 019	611 442
Töötasu	352 247	457 197
Sotsiaalmaksud	118 772	154 245
Majandamiskulud	73 901	87 600
Administreerimiskulud	29 401	32 650
Lähetuskulud	5 700	6 175
Koolituskulud	5 000	5 000
Ruumide majandamiskulud	20 000	20 775
Isikliku sõiduauto kasutamise kulud	7 200	12 400
IKT kulud	6 600	10 600
Tegevuskulud	405 344	432 985

Eelarve tulem	0	0
---------------	---	---

SELETUSKIRI SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2024. aasta eelarve projekti juurde

SISSEJUHATUS

SA Pärnumaa Arenduskeskuse 2024. aasta eelarve projekt on koostatud juhindudes KOVide volikogude poolt heaks kiidetud Arengustrateegiast Pärnumaa 2035+, MARO poolt delegeeritud ülesannete ning koostööpartneritega sõlmitud lepinguliste kohustuste täitmiseks. Eelarve materjalid moodustavad terviku: 2024. aasta koondeelarve ja detailne kulude jaotus (*Lisa 1*) tegevusalade, kululiikide ja finantseerimisallikate lõikes ning käesolev seletuskiri.

Eelarve projektis on toodud võrdlusandmetena 2023. a 27.02.2023 kinnitatud eelarve koos 26.06.2023 kinnitatud lisaelarvega.

2024. a eelarve projektis on tulud kogusummas 1 132 026 € (2023. a 950 264 €) ja kulud kogusummas 1 132 026 € (2023. a 950 264 €), eelarve tulem on 0 €. 2023. a edasikantavad tulud 2024. a eelarve I lugemisel on arvestuslikud summas 73 300 €, täpne edasikantavate tulude summa selgub 2023. a lõpuks.

TULUD

2024. a tulud kogusummas **1 132 026 €** (2023. a 950 264 €).

Tulud majandustegevusest kogusummas 3900 € (2023. a 4020 €).

Saadud toetused kogusummas 499 370 € (2023. a 477 850 €)

- Pärnumaa Omavalitsuste Liidu sihtfinantseerimine 229 487 € (2023. a 236 957 €). POLi eelarve on läbinud üldkogus esimese lugemise, üldkogu liikmetel on aega muudatusettepanekute tegemiseks kuni 20.11.2023.
- Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimine 94 095 € (2023. a 95 000 €).
- MAK poolt eraldatav tegevustoetus ettevõtlustegevusega seotud ülesannete täitmiseks 141 701€ (2022. a 169 651 €);
- KÜSKi poolne eraldis ülesannete täitmiseks 34 087 € (2022. a 27 200 €);

POLi ja Pärnu linnavalitsuse sihtfinantseerimise summade arvestus on kulupõhine ja arvestuse alused on kulude peatükis iga tegevuse juures eraldi välja toodud.

MAK ja KÜSK summad on arvestuslikud, kuna eelarve I lugemise ajaks ei ole täpseid lepingulisi summasid teada.

Saadud projektitoetused kogusummas 555 456 € (2023. a 386 057 €)

Summa suurenemine tuleneb uuest PEEK meetme projektitaotluse summast, projekti rahastamisotsus tuleb 2023.a detsembris. MATA meetmest kaetakse PEEK meetme projekti omafinantseering. PATEE projekt lõppeb 31.12.2023. BioBoosteri projekti summa selgub 2023. a lõpuks.

KULUD

2024. a kulud kogusummas 1 132 026 € (2023. a 950 264 €)

Detailne kulude eelarve tegevusalade lõikes koos finantseerimisallikatega ja 2023. a 28.02.2023 kinnitatud eelarve koos 2023. a 26.06.2023 kinnitatud lisaelarvega on toodud *Lisas 1*.

Maakonna arendustegevus: eelarvelised kulud kokku 61 567 € (2022. a 63 867 €)

PÕHIEESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Maakonna arendustegevuse kulud koosnevad tööjõu-, majandamis- ja tegevuskuludest.

Planeeritud tegevused arendusvaldkonnas:

- ✓ strategiadokumendi tutvustamine maakonnas laiemalt (ettevõtjad, vabasektor, tudengid, õpilased jne) selle ülevaatamine, seiredokumendi koostamine ja toimetamine, lisaks strategiadokumendi lihtsustatud versiooni koostamine ja ühine trükkimine;
- ✓ koostöös Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Pärnu jõe ja kaldaala ruumiline perspektiiv ja seotus maakonnaplaneeringuga“ valmimine, "Pärnu maakonna planeeringu" maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamisele kaasaitamine, uue üleriigilise planeeringu ÜRP 2050+ koostamisse panustamine ja osalemine protsessis;
- ✓ uuringute taotluste ettevalmistamine, hangete läbiviimine, vastavate projektide juhtimine, omaosaluse tagamine;
- ✓ vajalike maakondlike tegevuste käivitamine ja tööhoidmine, ühisprojektide ettevalmistamine, seminaride, info ja teemapäevade ning ideekonkursside korraldamine;
- ✓ KOVide ettevõtluskeskkonna arenguprogrammi lõpuleviimine, POLi strateegilise ja ruumilise planeerimise komisjoni töös hoidmine ja istungite ettevalmistamine, võrgustiku osalistele seminaride ja õppereiside korraldamine;
- ✓ kättesaadavate kvaliteetsete avalike teenuste meetme korraldamine maakonnas, meetme läbiviimiseks tingimuste loomine, vastava komisjoni töö käivitamine ja selles osalemine, arengustrateegias „Pärnumaa 2035+“ viidatud maakondlike ühisprojektide ettevalmistuse toetamine;
- ✓ suurtaristu koordineerimiskogu töö käivitamine ja töös hoidmine, vajalike nõupidamiste, seminaride korraldamine, ekspertide kaasamine, lobitöö, vajalike uuringute ettevalmistamine ja teostamine;
- ✓ MATA meetme korraldamine maakonna tasandil, muudatusteks (järgmise 4 aasta lõikes) valmistumine, objektide sõelumine ning taotluste ettevalmistamine, maakonna arengustrateegia tegevuskavas vastavate muudatuste tagamine koos volikogude vastavate otsustega.

Kulud kaetakse 2023. a kasutamata jäägi arvelt (19 000 €) ja POL sihtfinantseerimise kaudu RAM arendustegevuse vahenditest (5000 €). Aastal 2023 on SAPAI on kõik planeeritud arendustegevused tehtud või teostamisel, oluliselt on suudetud tegevuste juures toetusvahendeid kokku hoida (esialgu planeeritud tegevused väljaspool maja on tehtud ära oma maja sees ja seetõttu on olulisel määral järgi jäänud ruumide rendiks jm planeeritud vahendeid).

Ettevõtlus: eelarvelised kulud kokku 563 237 € (2023. a 414 257 €), suurenemine võrreldes 2023.a eelarvega tuleneb PEEK meetme projektiga seotud tegevustest.

Tööjõukulude suurenemine tuleneb PEEK projekti positiivse rahastamisotsuse korral vajadusest maksta töötajatele projektist tulenevat töötasu ja võtta juurde töötajaid, et kõik tegevused ellu viia.

EESMÄRGID: Ettevõtlusteadlikkuse arendamine ja tööjõu ettevalmistamine, ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe toetamine, ettevõtluskeskkonna arengut toetavate tugisüsteemide arendamine, inkubatsiooniteenuse edasiarendus, maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane

mainekujundus, KOV ühistegevus, maakonnasiseste sihtkohtade atraktiivsuse kasv, kohaliku toidu parem esiletoomine ja turustamine, Pärnu Kolledži rolli suurendamine

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas 1*. Ettevõtlusnädala, noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamise ning ettevõtluskeskkonna arendustegevuse finantseerimine on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhiselt (seisuga 01.01.2023), ettevõtjate tunnustusüritust toetavad kõik omavalitsuses võrdse summaga.

MAK rahastab väikeste- ja keskmiste ettevõtete võimekuse kasvatamise ja nõustamise tegevusi.

PEEK meetmest rahastatakse Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevusi, mis on lõimitud erinevate sihtasutuse tegevussuundade arendamisse.

KOVIDe poolt rahastatavad tegevused ja eesmärgid:

- Ettevõtlusnädal, Pärnumaa noorte inspiratsioonipäev 18 000 € (2023. a 15 000 €). Eesmärk: Propageerida ettevõtlikkust ja ettevõtlust. Pärnumaa noorte inspiratsioonipäeval toimuvad inspiratsioonitund, erinevad töötoad ning Ettevõtliku kooli edulugude tutvustamine ja tunnustamine. Inspiratsioonipäevast võtab üle 500 noore Pärnu linna ja maakonna koolidest.
- Ettevõtjate ja kodanikuühiskonna tunnustamine 22 300 € (2023. a 22 300 €). Pärnumaa arengustrateegia 2035+ teadmuspõhise majanduse tuumvaldkonna prioriteediks on kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna kujundamine, maakonna konkurentsivõime tõstmine ning majanduse arengut pärssiva tööjõuprobleemi leevendamine. Kestliku ja koostöövõimelise ettevõtluskeskkonna tagamiseks on vajalik maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, sh ettevõtlusega tegelejate tunnustamine (Tegevussuund 2.1.3.). Mainekujunduse hoovaks on kohalike omavalitsuste ühistegevus maakonna identiteedi ja ühiste väärtuste hoidmisel ja arendamisel, mida tehakse muuhulgas ka tunnustussündmuse kaudu (Tegevussuund 1.1.1. Kohalike omavalitsuste ühistegevus). 2023. aastal Pärnumaa läbi viidud uuringus „Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR tegevussuundade edasiarendamine“ töid intervjuudes osalenud ettevõtete esindajad välja vajaduse ettevõtete tunnustamise osas ning maakonna avaliku sektori ja Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR olulise rolli eeltoodus. Alates 2020. aastast korraldatakse ettevõtjaid ja kodanikuühiskonda siduvat ühist tunnustusüritust "Pärnumaa tegijad", mille eesmärgiks on lähendada nii ettevõtluse kui vabähenduste ridades tegutsevaid ettevõtlikke inimesi ning tuua neid laiemalt esile maakonnas kui Eestis tervikuna. Tunnustusürituse raames antakse auhinnad kohalike omavalitsuste aasta ettevõtetele, konkursi raames välja valitud ettevõtetele, ettevõtjatele, vabähendustele ja vabatahtlikele. 2023. aasta tunnustusüritusega liitusid tervisedenduse valdkonna tegijad, Pärnumaa Kodukant ja Leader grupid. Tunnustused antakse välja 22. kategoorias. Kategooriate võitjatest tehakse videod, mida on hiljem võimalik nende enda turunduses ja maakonna sihipärasel mainekujunduses kasutada.
- Noorte ettevõtlikkus 12 000 € (2023. a 12 000 €). Eesmärk: Noorte ettevõtlikkuse ja ettevõtlikkusõppe edendamine (sh Ettevõtlik kool). Tegevused: Ettevõtliku kooli maakondliku ja üle-eestilise edulugude konkursi korraldamine; Ettevõtliku kooli maakondliku edulugude konkursi tunnustusürituse korraldamine; Ettevõtliku kooli Haridusfestivali korraldamine ja Pärnumaa koolidega festivalil osalemine; laatade, võistluste, seminaride, õppereiside ja koolituste korraldamine; tehnoloogiapäevade korraldamine, õpilasfirmade laatade korraldamine.
- Innovatsioonikeskuse ja ettevõtluskeskkonna arendustegevused 6000 €.

MAKi poolt rahastatavad tegevused - ettevõtlusteadlikkuse valdkond ja ettevõtete nõustamine

Senine ettevõtlusteadlikkuse programm, mida rahastati Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi poolt, lõpeb 2023 aastal. 2024 aastast alates algab uus programm „Maakondlike arenduskeskuste tegevuste elluviimise toetuse andmine”

Nimetatud programmi kehtestav regionaal- ja põllumajandusministri käskkiri on detailides veel kooskõlastamisel ja kavas on see allkirjastada novembrikuu jooksul. Käskkirja kavand näeb ette maakondlike arenduskeskustele kohalike väikeste ja keskmiste ettevõtete nõustamise ja arendamise tegevused:

Tegevused VKEde võimekuse kasvatamisel nutika spetsialiseerumise, tööstuse kolmikpöörde ja ettevõtluse valdkonnas ettevõtluse suuna arendamiseks on tegevused, mis soodustavad ettevõtjate ja haridusasutuste koostööd, (tööstus)ettevõtetele vajalikud spetsiaalsed koolitused, soodustatavad digikaubandust (e-kaubandus, platvormmajandus, jagamismajandus), soosivad ettevõtjate uute ärimudelite, sh ringmajanduse ja vastutustundliku ettevõtluse põhimõtete rakendamist, suurendavad ettevõtjate teadlikkust digi- ja rohepöördest ja digitaalsele majandusele üleminekuks. Sellised tegevused on:

- piirkondlike või maakondlike innovatsiooni ökosüsteemide võrgustike loomine, koordineerimine ja arendamine fookusega kolmikpöördel, mille all mõistetakse automatiseerimise, digitaliseerimise, innovatsiooni ning kestlikkuse põhimõtete rakendamist;
- sihtgrupile oluliste rahvusvaheliste partnerite ja teadmuse hankimisel ning kaasamisel, koostööd rahvusvaheliste ekspertide, võrgustike ja ümarlaudadega.
- VKEde juhtimisoskuste suurendamine, sh äriplaneerimise, nõuetelevastavuse ja kvaliteedikontrolli oskused, personalitöö ja ressurside planeerimise oskused;
- ettevõtlusoskused, sh iduettevõtete arendamise erioskused, nagu riskijuhtimine, strateegiline mõtlemine ja enesekindlus, isiklike võrgustike loomise võime, erinevat tüüpi väljakutsete ja nõudmistega toimetulek;
- VKEde roheoskused, sh erioskused toodete, teenuste ja toimimise kohandamiseks kliimamuutustega, keskkonnakaitse, ringmajanduse, ressursitõhususe ja teiste nõuete või normidega ja muud.

SAPA tegevused kõnealuse käskkirja täitmiseks on kavandamisel. Kavatsime siin nii üks-ühele nõustamisteenuse jätkamist, kui võrgustikupõhiste info- ja inspiratsiooniürituste korraldamist, messi- ja õppereiside korraldamist ettevõtetele, ettevõtluse alustamise ja tegutseva ettevõtte arenguhüppe toetamiseks mõeldud koolituste korraldamist.

Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR

PEEK meede (projekti rahastamisotsus ei ole veel saabunud)

SAPA on esitanud koos TÜ Pärnu kolledžiga PEEK meetmesse projektitaotluse (periood 2024-2026), projekti kogumaht 4 miljonit eurot, millest projektitoetus 3 miljonit ja omafinantseering 1 miljon eurot. SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht on 1,7 miljonit eurot, millest omafinantseering 300 tuhat eurot. Omafinantseering jaguneb järgnevalt: 225 tuhat MATA meetmest, 75 tuhat KOVide omafinantseering. TÜ Pärnu kolledži poolt elluviidavate tegevuste maht on 2,3 miljonit eurot, millest TÜ omafinantseering 700 tuhat eurot.

2024. a on kavandatud Pärnumaa innovatsioonikeskus KOBAR projektis SAPA poolt elluviidavate tegevuste maht 513 814 €, millest omafinantseering: MATA meede 96 340 € ja KOVID 32 113 €.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) põhitegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ roheKOBAR tegevuste arendamine - koolitusprogrammid, võrgustikule suunatud üritused, õppereisid, turundustegevused (sotsiaalmeedia, reklaammaterjalid, Pärnumaa ettevõtete toodang);
- ✓ personaliKOBAR tegevuste arendamine - ettevõtete koostöös välja töötatud pilootkoolitused, töörühmade kohtumised ja õppereisid (võrgustiku liikmed - ettevõtjad, kolledž, arenduskeskus), turundustegevused (sotsiaalmeedia, reklaammaterjalid, Pärnumaa ettevõtete toodang);
- ✓ disainiKOBAR tegevuste arendamine - ettevõtjatele ja teistele huvilistele suunatud koolitused, seminaride, õppereisid, turundustegevused;
- ✓ naisettevõtjate võrgustiku arendamine - ettevõtjatele ja teistele huvilistele suunatud koolitused, seminaride, õppereisid, turundustegevused;
- ✓ inseneeriaKOBAR tegevuste arendamine - ettevõtete koostöös välja töötatud pilootkoolitused, töörühmade kohtumised, turundustegevused (sotsiaalmeedia, reklaammaterjalid, Pärnumaa ettevõtete toodang);
- ✓ loomeKOBAR tegevuste arendamine - loovuse arendamine (noored, ettevõtteid ja seeniorid), loovisikute ja loomemejandusettevõtete toetamine oma tegevuse arendamisel ja välisurgudele liikumisel.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tööstusettevõtete lisandväärtuse ja teadmusmahukuse kasvatamine

- ✓ valdkonna arengule suunatud koolitused, seminarid, õppereisid, turundustegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlikkuse edendamine ja ettevõtlusteadlikkuse suurendamine

- ✓ koolituste, seminaride, konverentside, töötubade häkatonide, võistluste, laatade, konkursside korraldamine, turundustegevused.

Arengustrateegia EESMÄRK: Tootearenduskeskuste ja inkubaatorite käivitamine, arendamine ning turundamine TAIE fookusvaldkonnas või maakonna arengustrateegias määratletud eelisarendatavas ettevõtlusvaldkonnas

- ✓ koolitus- ja mentorprogrammid, õppereisid, turundustegevused.

Maakonna turundustegevus: eelarvelised kulud kokku 80 119 € (2023. a 66 670 €).

Kulude suurenemine võrreldes 2023. a tuleneb PEEK meetme rahastatavast projektitegevustest.

EESMÄRGID: Maakonna võimaluste aktiivne turundus ja sihipärane mainekujundus, kohaliku toidu väärtustamine, kiired ühendused ja parem juurdepääs Pärnule

Paljud tegevused on järjepidevad, kuid uuel aastal soovitakse sisse tuua senisest rohkem koostööd siinse tööstussektoriga. Kui varem on rohkem pandud rõhku just elukeskkonna tutvustamisele, siis 2023. a keskendutakse rohkem töökeskkonna ja siinsete ettevõtete võimaluste tutvustamisele.

Põhieesmärgid:

- ✓ Kohaliku turunduskoostöö parandamine
- ✓ Pärnumaa parem nähtavus

Põhitegevused:

- ✓ korraldada turundusfoorum avalikule- ja erasektorile, kus saaks ühiselt ülevaate ning jagada mõtteid kahel teemal: 1) Mida me teeme praegu Pärnumaal selleks, et siia tuleks juurde uusi elanikke? 2) Mida me saaksime teha, et Pärnumaale tuleks juurde elama rohkem uusi elanikke;
- ✓ korraldada kevadel ja sügisel 2 kampaaniat, et tutvustada Pärnumaa elu- ja töövõimalusi;
- ✓ kolme veebilehe (parnumaa.ee, investinparnu.com ja parnukobar.ee) tööshoidmine, uue info lisamine ning vajadusel arendamine;
- ✓ koostöös kohalike omavalitsustega Maal Elamise Päeva üleriiklik turunduskampaania;
- ✓ erinevate kanalites vajaliku info levitamine ning nähtavus;
- ✓ koolitused kohalikele ettevõtjatele.

Möödik/tulemus: Pärnumaa on erinevates kanalites nähtav ning piirkonna kohta liigub infot erinevatele sihtgruppidele. Koostöö siinsete tööstusettevõtetega on paranenud.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ turundusKOBAR tegevuste käivitamine ja arendamine - turundustegevused (sotsiaalmeedia, turundusmaterjalid, kampaaniad, messid), veebiarendus, võrgustiku liikmete kohtumised, koolitused, õppereisid

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas 1*. Kulud, mida finantseerivad POL ja Pärnu linn, on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhisel.

Europe Direct ja väliskoostöö: eelarvelised kulud kokku 59 000 € (2023. a 60 500 €).

EESMÄRK: Konkurentsivõimeline Pärnumaa

Eesmärk ja tegevused haakuvad Pärnumaa Omavalitsuste Liidu põhikirjaliste eesmärkidega ning arengustrateegia eesmärgiga 1.1. „Isikupärased ja oma identiteeti väärtustavad tugevad kohalikud omavalitsused“. Lisaks on MARO üheks ülesandeks sõpruspiirkondadega koostöö edendamine.

Pärnu maakond omab pikaageid suhteid Buskerudi maakonnaga Norras. Norras toimunud haldusreformi järgselt taaselustati 2021. aastal suhted Viken maakonnaga. Lisaks otsustas üldkogu 2019. aastal luua sõprussuhted St Mary maakonnaga Marylandis, esimene külastus sinna toimus augustis 2022. Pärnu maakond teeb koostööd ka Põhjamaade Ministrite Nõukogu (PMN) Eesti esindusega, kellega koostöös toimub iga-aastaselt Põhjala kirjanduse nädal ning programm „Põhjala kirjanikud piire ületamas“ (lisaks eriprojektid) ja teisi sündmusi koolidele ja lasteaedadele. Koostöös PMNiga on toimunud erinevaid projekte haridusest ühistranspordini.

Europe Direct infopunkte on Eestis kokku 8. Europe Direct Pärnumaa (ED) infopunkt aitab kaasa erinevate sihtgruppide teadlikkuse suurenemisele Euroopa Liidust ja Euroopa Liiduga seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele, teavitamine ja kodanike kaasamine, suhtlemine kohaliku meedia ja teiste teabelevitajatega, koostöö edendamine piirkondlike ED teabekeskustega.

Lepingujärgselt on Euroopa Komisjoni projektitoetus (otse SAPA eelarvesse) summas 34 200 € ja taotlus POLi kaasfinantseeringuks 20 500 € (2023. a 19 000 €).

Lepingujärgselt on Euroopa Komisjoni projektitoetus summas 34 200 € ja taotlus POLi kaasfinantseeringuks 19 000 € (finantseerimine RAM arendustegevuse toetuse vahenditest).

TULEMUS: Pärnumaa elanikud on teadlikumad Euroopa Liidust ja sellega seonduvatest teemadest. ED infopunkti kaudu ja eestvedamisel toimuvad mitmed sündmused koolidele ja omavalitsustele.

Terviseedendus, elanike heaolu ja turvalisus: eelarvelised kulud kokku 121 216 € (2023. a 50 373 €). Kulude suurenemine tuleneb PEEK projektitegevustest. Uued tegevused on tervise- ja toiduKOBAR, millega hakkab tegelema üks täistööajaga töötaja.

EESMÄRK: Terviseedendus, elanike heaolu ja turvaline maakond ning kohalike omavalitsuste koostöö

MARO on maakondliku rahvatervise ja siseturvalisusega seotud tegevused delegeerinud täitmiseks SAPAle. TAI ja turvalisuse projektid on mõeldud maakondliku terviseedenduse ja siseturvalisuse tegevuste ning sündmuste läbiviimiseks. Vahendid TAI tegevuskava teostamiseks on MAROs, tööjõu- ja majandamiskulud kaetakse MARO poolt läbi SAPA eelarve.

Arengustrateegia „Pärnumaa 2035+“ kolmanda läbimurdesuuna (inimvara ja kogukonna elukorraldus – sidus maakond) puhul on alaeesmärkideks terviseedendus ja elanike heaolu ning turvaline maakond.

Lisaks arengustrateegias märgitule ja maakonna enda panusele (sündmused, rahaline- ja inimressurs) on oluline täita ka MARO ülesandeid, milleks on:

1) analüüsida rahvastiku tervise seisundi, sh tervisealase ebavõrdsuse ja siseturvalisuse olukorda maakonnas; koostada ülevaateid ja aruandeid, sh tehes selleks vajaliku koostööd asjaomaste asutuste ja ühingutega ning vajadusel tellida analüüse, ekspertarvamusi ja uuringuid ning koordineerida nende koostamist.

2) korraldada huvikaitset rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonnas ja kavandada strateegiliste eesmärkide ja tegevusi sh tagada valdkonna kavandamine maakonna arengustrateegia jt plaanide koostamises.

3) koordineerida rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna tegevuste elluviimist ning vajalike tervist ja turvalisust toetavate teenuste pakkumist maakonnas vähemalt tervise- ja heoluprofiilis kajastatud prioriteetsete mõjurite ohjamiseks.

4) valmistada ette ja toetada rahvatervise ja siseturvalisuse valdkonna juhtimiseks vajalike võrgustike (sh tervise ja turvalisuse nõukogu) loomist, arendamist ja töö korraldamist sh korraldada ja vajadusel tellida arendamiseks vajalikke koolitusi ja seminare, korraldada võrgustikeks vajalike kogude loomist ja töökorralduse väljatöötamist.

5) juhendada ja nõustada kohalikke omavalitsusi ja teisi osapooli valdkondlike tegevuste analüüsimisel, kavandamisel ja elluviimisel sh rahvatervise ja siseturvalisuse teemade kajastamisel kohaliku omavalitsuse arengukavas jt plaanides, kohaliku võrgustikutöö arendamises ja kogukondade võimendamises.

Kulude finantseerimine läbi POLi RAM tervise ja turvalisuse vahenditest.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ toiduKOBAR tegevuste käivitamine arendamine - koolitused ja õppereisid, turundustegevused;
- ✓ terviseKOBAR tegevuste käivitamine arendamine - koolitused ja õppereisid, turundustegevused.

Vabaühenduste nõustamine ja arendamine: eelarvelised kulud kokku 52 102 € (2023. a 43 744 €).

Uued tegevused: koosloomeKOBAR

EESMÄRK: Laiapõhjaline aktiivne ja toimiv kodanikuühiskond

Põhiülesandeks vabaühenduste nõustamine, jätkub ka KOP projektitoetuste hindamine.

Põhilised tegevused: MTÜ-dele erinevate teenuste pakkumine - eestvedajate inspireerimine, nõustamine, informeerimine, koolituste korraldamine, tunnustamine. Aktiivsete kodanike kaasamine, töötoad, koolitused MTÜ-dele, et saavutada KOBAR eesmäärke, valmistuda uue perioodi projekte ellu viima.

Kulude finantseerimisallikad on toodud *Lisas I*. Kodanikuühiskonna tunnustusürituse kulud on jagatud kõigi omavalitsuste vahel võrdselt; uuringud, koolitused kogukondades kulud on jagatud kõigi omavalitsuste vahel elanike arvu põhised, MTÜ juhtide arenguprogrammi, osaliselt personali- ja majandamiskulu rahastab KÜSK.

Pärnumaa innovatsioonikeskuse KOBAR (PEEK meetme rahastus) tegevused

Arengustrateegia EESMÄRK: Ettevõtlus- ja haridusvõrgustike ning ettevõtlusklastrite käivitamine, arendamine ja turundamine

- ✓ koosloomeKOBAR tegevuste käivitamine ja arendamine mittetulundussektoris - koolitused ja õppereisid, turundustegevused;

SAPA tööjõukulud kokku: eelarvelised kulud 611 422 € (2023. a 471 019 €).

Tööjõukulude suurenemine tuleneb projektivahendite kaasamisest (PEEK, BioBooster, Horizon Europe) ja PEEK projekti positiivse rahastamisotsuse korral vajadusest uute töötajate palkamiseks.

SAPA majandamiskulud kokku: eelarvelised kulud 87 600 € (2022. a 73 901 €).

Põhiline suurenemine majandamiskulude osas tuleneb töötajate arvutite rendikuludest, lisaks on arvestatud üleüldise inflatsiooniga, mis on 2023. a ligi 20%.

Administreerimiskulude all kajastatakse kulud bürootarvetele, telefonidele, koopiamasina rendile, ajakirjanduse tellimisele, dokumendihaldusprogrammidele, joogiveele, panga-, posti- ja tõlketeenustele, töötajate tervisekuludele, liikmemaksudele, auditeerimisele.

Lähetuskulud ja isikliku sõiduauto kasutamise hüvitis on arvestatud iga töötaja puhul tööiseloomust tulenevalt. Koolituskuludeks on arvestatud 300 eurot töötaja kohta aastas, lisaks ühiskoolitusteks 800 eurot.

Ruumide majandamiskulude all kajastatakse Ringi tänav 35 kommunaalteenuste kulusid.

IKT kulude all kajastatakse domeenide, serverite rendikulud, interneti püsiühenduse ja IKT-toe kulusid, raamatupidamistarkvara ja arvutite renti.

Seletuskirja koostajad:

Erik Reinhold, juhatuse liige

Kaire Piiraja, raamatupidaja

08.11.2023

Lühendite seletused

ED	üle-Euroopaline Euroopa Komisjoni võrgustik, millel on üle 500 Europe Direct teabekeskust, Eestis on 8 Europe Direct teabekeskust ja üks nendest SA Pärnumaa Arenduskeskuses
EL	Euroopa Liit
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
KEV	kasvuettevõtja
KOBAR	Pärnumaa ettevõtjate, ettevõtluse tugistruktuuride ja haridusasutuste ettevõtlusalane koostööplatvorm, mille eesmärk on ühiselt leida ettevõtluse kasvuks ja piirkonna arenguks parimad lahendused
KOP	kohaliku omaalgatuse programm
KOV	kohalik omavalitsus
KÜSK	SA Kodanikuühiskonna Sihtkapital
MAK	MTÜ Maakondlikud Arenduskeskused
MARO	maakondlik arendusorganisatsioon (Pärnumaa Omavalitsuste Liit)
MATA	maakondade arengustrateegiate elluviimise toetusmeede
MTÜ	mittetulundusühing
PATEE	meede "Piirkondlikud algatused tööhõive ja ettevõtlikkuse edendamiseks"
PEEK	meede „Atraktiivne piirkondlik ettevõtlus- ja elukeskkond“
PMN	Põhjamaade Ministrite Nõukogu
POL	Pärnumaa Omavalitsuste Liit
RAM	Rahandusministeerium
SAPA	SA Pärnumaa Arenduskeskus
TAI	Tervise Arengu Instituut
TAIE	Teadus- ja arendustegevus, innovatsioon ning ettevõtlus
TÜ	Tartu Ülikool
VKE	väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted
ÜRP	üleriigiline planeering